

Onyshchuk Liudmyla – Doctor of Pedagogical Sciences, Chief Researcher Innovations and Education Development Strategies Department of the Institute of Pedagogy of the NAPS of Ukraine
E-mail: vldonischuk@voliacable.com

PROFESSIONAL AND PEDAGOGICAL COMPETENCE OF TEACHERS OF HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTION

Summary. *The article considered a problem of formation of professional and pedagogical competence of graduate students in the process of studying the discipline «Professional-pedagogical competence of lecturer of higher educational institution», that focuses on the mastery of highly qualified specialists knowledge, skills and ways of activities, in particular such as: understanding of the content and nature of teaching activities, knowledge of the methodological characteristics of the structural elements of the theory of education and training, knowledge of the theory and methods of teaching, the use of formed competencies and methods of teaching activities in practice.*

Key words: *competence, competence approach, competence education.*

Bibliography

1. Competence approach in modern education: international experience and Ukrainian prospects / Za red. O.V. Ovcharuk. – K.: K.I.S., 2004. – 160 s. (in Ukrainian).
2. Monitoring Education Quality and Development in Ukraine: Educational Policy. – K.: K.I.S., 2004 – 160 s. (in Ukrainian).
3. Pometun O.I. Discussion of Ukrainian teachers around the issues of introduction of competence approach in Ukrainian education // Competence approach in modern education: world experience and Ukrainian prospects: Library of educational politics / Pid zah. red. O.V. Ovcharuk. – K.: K.I.S., 2004. – 112 s. (in Ukrainian).

УДК 378.4.091.3:[811.111'271.12'42:001]

Патієвич Ольга Василівна – асистент кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка
E-mail: olya.mylyk@gmail.com

ПСИХОЛІНГВІСТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ НАВЧАННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПИСЬМА СТУДЕНТІВ МАГІСТРАТУРИ ПРИРОДНИЧИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

У статті характеризуються альтернативні психолінгвістичні принципи та методичні особливості, взаємодії між якими надається особливе значення у процесі продукування текстів академічного стилю студентами магістратури природничого профілю. Звертається увага на відмінності між підходами і те, як це впливає на реалізацію

письмового тексту. Особлива увага приділяється висвітленню проектної методики, яка сприяє формуванню у студентів необхідних алгоритмів дослідницької діяльності. Проаналізовано основні типи вправ для формування навичок і вмій письмового мовлення. Метод вправ розглядається як важливий фактор у реалізації навчання письма. Автор статті прагне зробити свій внесок в ефективне застосування цієї методики та її подальшого розвитку.

Ключові слова: академічне письмо, підхід, принцип, метод, проектна методика, метод вправ.

Студенти магістратури як майбутні науковці мають не лише спілкуватися англійською мовою, а й уміти ефективно її застосовувати для підвищення професійного рівня. Слухання лекцій англійською мовою, конспектування, участь у дискусіях, виступи з доповідями, написання різних видів наукових робіт тощо є невід'ємною частиною їхньої фахової діяльності як під час навчання на магістерських програмах, так і у подальшій науковій роботі.

Процес навчання академічного письма передбачає інтегроване оволодіння основними академічними навичками. Породження мовленнєвого висловлювання – один із головних процесів мовленнєвої діяльності, який полягає в плануванні та реалізації мовлення в графічній знаковій формі. Мовець за певними правилами переводить свій мисленнєвий задум у мовленнєві одиниці конкретної мови [12, с. 90]. Проте, незважаючи на наявність досліджень, присвячених етапам породження та продукування мовлення, проблема реалізації тексту, як єдиного смантичного утворення, залишається, на даний час, недостатньо вивченою.

У даній статті йдеться про більш комплексну проблему, аніж просто писемне мовлення, з психолінгвістичними та методичними особливостями наукового письма, без чого є неможливим процес свідомого оволодіння всіма засобами вираження думки в письмовій формі, що, таким чином, і є метою нашої статті.

Дискусії щодо проблеми навчання професійно спрямованого писемного мовлення знайшли відображення у працях багатьох учених. Наприклад, Л. Лурія визначав таку етапність породження мовлення: 1) мотив і загальний задум → 2) внутрішнє мовлення → 3) формування глибинно-синтаксичної структури → 4) зовнішнє мовленнєве висловлювання в поверхнево-синтаксичній структурі [6, с. 238-254].

К. Седов, будуючи свої погляди на позиціях попередників, конкретизує окремі етапи породження мовлення: 1) мотив мовлення → 2) намір (як налаштування на певну ситуацію соцвзаємодії, конкретний жанр висловлювання: привітання, суперечка, доповідь) → 3) смисловий зміст, або задум (формування семантичної картини майбутнього висловлювання, поява смислу, який ще не зазнав

вербалізації) → 4) перекодування цього смислу у слова та їх значення конкретної національної мови → 5) розгортання ядра смислу (теми) в комунікативне ціле, тобто текст → 6) утворення синтаксичної схеми майбутнього висловлювання → 7) граматичне структурування повідомлення, добір необхідної лексики → 8) реалізація послідовної моторної програми зовнішнього мовлення, артикуляція [8].

В основу моделі продукування тексту В. Белянін [1, с. 58-59] поклав трифазну структуру діяльності – орієнтування, виконання, контроль. Орієнтування являє собою інтелектуально-мисленнєву активність щодо осмислення ситуації спілкування і предмета комунікації. На фазі орієнтування у продуцента (автора тексту) виникає комунікативний намір у форматі задуму створення тексту. Цей задум служить мотивом продукування тексту, він диктує зміст і структуру запланованої комунікативно-пізнавальної програми розгорнутих висловлювань. Фаза реалізації тексту полягає в матеріалізації задуму спілкування з залученням мовних засобів. Задум тексту існує в свідомості автора в згорнутому вигляді, він може не повністю усвідомлюватися автором, тут діє та ж закономірність, що і стосовно висловлювання: думка оформляється у текст. Задум свідомо не збігається з реалізацією. Фаза контролю передбачає відпрацювання самого задуму тексту (на етапі планування), так і корекцію вербалізації задуму. При цьому особливу роль відіграє той факт, що текст повинен бути цілісним, оскільки асоціативність мислення може перетворити текст у набір зовні пов'язаних між собою висловлювань, що не становлять єдиного семантичного утворення.

Отже, науковці сходяться в поглядах, що породження писемного мовлення проходить через такі етапи: а) виникнення мотиву щось сказати / написати, б) задум та планування мовлення у внутрішньому мисленнєвому коді, в) реалізація задуму в зовнішнє мовленнєве висловлювання. Аналіз моделей породження письмового мовлення показав, що для створення мовленнєвого продукту необхідні щонайменше два чинники – екстралінгвальні знання (про що писати) та мовні знання й мовленнєві навички та вміння (як писати, як правильно оформлювати свої думки).

Писемне мовлення – продуктивний вид мовленнєвої діяльності, котрий забезпечує вираження думок у графічній формі [13, с. 214]; психофізіологічною основою писемного мовлення є взаємодія рухового, зорового і слухо-мовленнєво-рухового аналізатора. Для писемного мовлення характерними є такі ознаки: логічність, розгорнутість, нормативність [9]. Писемне мовлення має такі характеристики [4]:

- воно зазвичай монологічне;
- не має майже ніяких позамовних, додаткових засобів

вираження;

- володіє достатньою граматичною повнотою;
- максимально семантичне (контекстуально «семантично наповнене»);
- розуміння письмового мовлення різко відрізняється від процесу розуміння усного мовлення тим, що написане завжди можна перечитати;
- виникає тільки в результаті спеціального навчання, яке починається зі свідомого оволодіння всіма засобами вираження думки в письмовій формі;
- свідомий аналіз засобів письмового вираження думки стає однією з важливих психологічних характеристик писемного мовлення;
- абстрактність: людина повинна абстрагуватися від чуттєвого мовлення, яке звучить, вимовляється, і перейти до абстрагованого мовлення, яке користується не словами, а «уявленнями слів»;
- на відміну від усного мовлення, має ряд процесів фонематичного, лексичного та синтаксичного рівнів;
- мовець має можливість повернутися до написаного, щоб завершити формулювання своєї думки;
- являє собою свідому діяльність, яка тісно пов'язана з усвідомленим наміром;
- дистантність (відсутність безпосереднього контакту між співрозмовниками);
- композиційна стрункність писемного тексту;
- відсутність загальної ситуації спілкування між адресатом й адресантом.

Обґрунтування методичних засад навчання писемного мовлення потребує визначення певного підходу. Так, навчання писемного наукового мовлення студентів природничих спеціальностей здійснюємо на засадах інтегративного та комунікативного підходів. *Інтегративний підхід* є найбільш оптимальним підходом, спрямованим на формування загальної культури студентів, підготовку до успішної професійної діяльності та розвиток цілісного світогляду. Він може вирішувати завдання цілісної підготовки майбутніх фахівців не тільки завдяки інтегруванню дисциплін, але й злиття методів, форм та організації навчального процесу [2, с. 5-8]. Інтегративний підхід до навчання іноземної мови включає методичний, організаційно-діяльнісний і змістовий аспекти. Методичний аспект включає в себе інтегрування методик навчання різних дисциплін (метод проектів, рольові ігри, кейс-технології). Організаційно-діяльнісний аспект передбачає інтеграцію форм навчання різних предметів, спрямованих на формування креативності студентів. Змістовий аспект включає в

себе навчальну діяльність, зокрема якісний відбір матеріалу, і позанавчальну діяльність (міжкультурну взаємодію, самостійне вивчення матеріалу) [2, с. 5-8].

Інтегративний підхід функціонує на принципах культуровідповідності, креативності, орієнтації на саморозвиток і самоосвіту, варіативності, полікультурного самовизначення та самоактуалізації особистості, толерантності; діалогу культур [2].

В умовах інтегративного підходу до навчання іноземної мови О.В. Борщева виділяє три групи методів: 1) пізнавально-дослідницькі (дослідницький, метод формування культурного самовизначення, реферати, метод проекту); 2) комунікативно-проблемні (культурознавчо-орієнтовані дискусії проблемного характеру, культурознавчо-орієнтовані рольові ігри, ділові ігри); 3) проблемно-пошукові (використання інформаційних технологій: слайд-презентації, веб-квести, блоги) [2]. Навчання студентів природничих спеціальностей наукового писемного мовлення на засадах інтегративного підходу передбачає формування у студентів разом з комунікативними вміннями, вміннями письма, розширення фахових знань, умінь вибудовувати методологію дослідження, застосовувати методи наукового пошуку, оформляти наукові статті, тези, анотації згідно з нормами цього жанру, формування знань про наукові школи, специфіку наукового дискурсу в англomовних країнах, умінь інтегруватися в міжнародний науковий комунікативний простір.

Основними *принципами навчання* студентів наукового письмового мовлення на засадах інтегративного підходу визначаємо насамперед принципи *культуровідповідності* (майбутній науковець повинен оволодіти нормами англomовного наукового дискурсу, тим самим інтегруватися в науковий простір), *креативності* (у процесі написання наукових статей студенти повинні вчитися продукувати нові ідеї, обґрунтовувати й відстоювати власні погляди), *орієнтації на саморозвиток і самоосвіту* (процес написання наукових праць потребує від студента самостійного опрацювання наукової літератури, її аналізу, реферування, проведення експериментальних досліджень), *самоактуалізації особистості* (студенти повинні прагнути і одержувати всі умови для максимального виявлення і розвитку своїх інтелектуальних можливостей). Основними *методами навчання* студентів наукового письмового мовлення на засадах інтегративного підходу вважаємо 1) серед пізнавально-дослідницьких: *метод реферування* та *метод проекту* (студенти знаходять потрібну для написання статті наукову літературу, читають її, аналізують, реферують, збирають необхідний теоретичний матеріал для свого дослідження, з іншого боку, написання наукової статті є проектом, який потребує організованої цілеспрямованої роботи як з боку студента, так

і з боку викладача); 2) серед комунікативно-проблемних методів варто відзначити *метод дискусії проблемного характеру*: текст наукової статті чи наукових тез вибудовується у форматі наукової дискусії, яка виступає нормою наукового тексту; 3) серед проблемно-пошукових є *метод використання інформаційних технологій*; у написанні наукової статті проблемно-пошуковою є ситуація мовного та змістового оформлення результатів наукового пошуку: дібрати відповідні мовні засоби, вжити необхідні для статті композиційні елементи, цитування, посилавання та ін.

Метод проекту (метод проектів, проектна методика) є, на нашу думку, головним, оскільки наукова стаття (тези, анотація) є фіналом, результатом навчально-пізнавальної діяльності студента в рамках навчання наукового письмового мовлення, всі інші вибрані нами методи є інструментарієм для створення проекту. Тому зупинимося на цьому методі більш детально.

Написання наукової статті з анотацією та тезами до неї, як дослідницький проект, вимагає структури, наближеної до справжнього наукового дослідження. Вони включають аргументацію актуальності досліджуваної теми; визначення проблеми дослідження, його предмета та об'єкта; позначення завдань дослідження; визначення методів дослідження, джерел інформації; висунення гіпотез розв'язання означеної проблеми, визначення шляхів її вирішення; обговорення отриманих результатів, висновки; оформлення результатів дослідження; позначення нових проблем для подальшого дослідження процесу [10]. Дослідницькі проекти підпорядковані логіці нехай невеликого, але дослідження. У сучасних наукових дослідженнях *метод проектів* визначається: а) спосіб організації самостійної діяльності учнів, яка повинна призвести до власного / творчого / нестандартного / практичного вирішення / пред'явлення / презентації; б) як інноваційна технологія навчання, за якої учні здобувають нові знання в процесі поетапного, самостійного/під керівництвом вчителя планування, розробки, виконання й продукування складніших завдань / аспектів проблеми, її мікротем.

Підготовка проекту має кілька етапів: 1) організаційно-підготовчий; 2) планування; 3) технологічний; 4) заключний. Використання методу проектів у написанні наукової статті англійською мовою, окрім формування комунікативних умінь, сприяє формуванню у студентів таких алгоритмів дослідницької діяльності: 1) розуміння постановки завдання, суті навчального завдання, вимог до роботи, яку слід виконати; 2) планування кінцевого результату та подання його у вербальній формі; 3) планування дій, розрахунок часу, сил, засобів; 4) виконання узагальненого алгоритму проектування; 5) конструктивне обговорення результатів і проблем кожного етапу проектування,

формування конструктивних запитань і запитів про допомогу (поради, додаткова інформація, оснащення тощо); 6) вираження задумів, конструктивних рішень за допомогою технічних рисунків, схем, ескізів, креслень, макетів; 7) пошук та знаходження необхідної інформації самостійно; 8) оцінювання результату тощо [10].

Метод проектів реалізується в умовах комунікативного підходу до навчання іноземної мови. *Комунікативний підхід* полягає в тому, що спілкування слід навчати лише через спілкування. Комунікативний підхід – це підхід, спрямований на формування у студентів ВНЗ смислового сприйняття й розуміння іноземної мови, а також оволодіння мовним матеріалом для побудови мовленнєвих висловлювань. Комунікативний підхід у навчанні іноземних мов, перш за все, покликаний навчити студентів вільно орієнтуватися в іншомовному середовищі, а також вміти адекватно реагувати в різних мовних ситуаціях [3, с. 57].

Комунікативний підхід реалізується за допомогою комунікативного методу, який ґрунтується на тому, що процес навчання є моделлю процесу спілкування. Це обумовлює комунікативно-вмотивована поведінка викладача і студентів під час занять, а також предметність процесу комунікації, яка виражається в ретельному відборі мовних інтенцій, тем і ситуацій спілкування, які відображають практичні інтереси й потреби учнів [7, с. 104]. Цей метод ґрунтується на низці принципів. Передусім йдеться про *принцип комунікативності* – провідний методичний принцип навчання, що передбачає використання на заняттях ситуацій реального спілкування, організацію активної творчої діяльності, застосування колективних форм навчання, уваги до проблемних ситуацій і творчих видів занять [7, с. 104-105]. Наукове писемне мовлення жанрово регламентоване, функціонує у межах наукового стилю та відповідних жанрів (стаття, тези доповіді, анотація, монографія, дисертація тощо), яким властиві структурно-композиційні та лінгвостилістичні особливості. Тому навчання студентів наукового писемного мовлення спрямоване на формування умінь писати наукові тексти відповідних жанрів з дотриманням названих вище особливостей, таких текстів, які будуть адекватно сприйматися носіями англійської мови. Навчання написання наукових текстів здійснюється шляхом використання комунікативних вправ, методу проектів, аналізу оригінальних наукових текстів різних жанрів.

Принцип ситуативності. Комунікативне навчання здійснюється на основі ситуацій, які сприймаються студентами як характерна система взаємин у середовищі носіїв мови [7, с. 105] і передбачає врахування того, що наукове писемне мовлення (у форматі написання наукової статті, анотації, тез доповіді тощо)

відбувається в певній ситуації: комунікативними партнерами виступають науковці-дослідники, компетентні у своїй сфері, добре володіють певними аспектами проблематики, яка висвітлюється у публікації; відображає науково обґрунтовані, доведені дослідними або експериментальними шляхами знання, авторські погляди, гіпотези тощо.

Принцип функціональності передбачає навчання мовних одиниць у їхній мовленнєвій функції [7, с. 105], оволодіння мовними засобами в такій кількості й на такому рівні, щоб вільно користуватися ними під час написання наукових фахових текстів, для досягнення комунікативних цілей – інформування, аналізування, доведення, обґрунтування, припущення тощо.

Принцип автентичності в навчанні наукового писемного мовлення передбачає використання оригінальних наукових текстів різних жанрів для аналізу їхніх жанрово-структурних, комунікативно-прагматичних та лінгвостилістичних особливостей, які мають слугувати зразками для продукування наукового письмового мовлення студентами.

Принцип диференційованого й інтегрованого навчання мовних аспектів та видів мовленнєвої діяльності. Суть його зводиться до того, що, для кожного виду мовленнєвої діяльності характерний свій набір дій, свої лексико-граматичні засоби, а також психолінгвістичні механізми породження та сприйняття мовлення, – тому необхідно проводити розмежування в навчанні усного і писемного мовлення, аудіювання й говоріння, читання й письма [5]. Це здійснюється за допомогою вправ, які відповідають психофізіологічним особливостям кожного виду мовленнєвої діяльності (зокрема письму), виконання яких має сприяє оволодінню необхідними навичками та вміннями.

Принцип урахування рідної мови, або зіставності. Рідна мова повинна враховуватися при відборі змісту навчання – навчального матеріалу та його організації в самому навчальному процесі. У лінгвістичному плані – для прогнозування труднощів при навчанні мови. У психологічному плані – для визначення структури мовленнєвих дій: які дії і скільки їх потрібно відтворити, щоб виробити навички, необхідні для формування мовленнєвих умінь: у яких випадках можливе перенесення, у яких випадках потрібне коригування, а де – формування нових психолінгвістичних утворень [5].

Принцип ситуативно-тематичної організації навчального матеріалу. Цей принцип навчання передбачає таку організацію навчального матеріалу, яка б відображала специфіку функціонування відібраного мовного матеріалу в життєвих ситуаціях і темах. Утворення мовленнєвих навичок і умінь відбувається швидше і легше, якщо

процес оволодіння мовою максимально наближений до реальних умов спілкування [7, с. 105]. Згідно з цим принципом, навчання письмового наукового мовлення потребує визначення актуальної тематики та проблематики дослідження, котрі викликатимуть у студентів зацікавленість, вимагатимуть використання, а відтак і засвоєння, необхідних і тематично зв'язаних груп лексики.

Принцип стилістичної диференціації означає організацію занять з мови з урахуванням мовних особливостей, властивих різним стилям мови (зокрема науковому) і різних сфер спілкування, а також відмова від вивчення якогось «нейтрального» стилю мовлення [7, с. 218], уникнення проникання «нейтральностильових» ознак у наукові тексти.

Основним методом реалізації навчання наукового писемного мовлення є *метод вправ*. Як відомо, вправа – структурна одиниця методичної організації навчального матеріалу, який використовується в навчальному процесі. З допомогою вправ забезпечується виконання дій з матеріалом і формування на їхній основі розумових дій, становлення та вдосконалення навичок і вмінь. Вправи являють собою цілеспрямовані, взаємопов'язані дії, запропоновані для виконання в порядку наростання мовних і операційних труднощів, з урахуванням послідовності становлення мовленнєвих навичок і вмінь та характеру реально існуючих актів мовлення [7, с. 322]. У навчанні писемного мовлення використовуються [11]:

- *рецептивні комунікативні вправи* (для ознайомлення з лінгвостилістичними особливостями текстів, які студенти повинні навчитися складати; для розширення фахових знань студентів), доцільними є підготовчо-комунікативні, спрямовані на відтворення навчального тексту та власне комунікативні, спрямовані на самостійне конструювання висловлювання;

- *некомунікативні вправи* (для формування мовленнєвих навичок, необхідних для написання текстів певних жанрів: оволодіння мовним матеріалом – термінами, стереотипними виразами і стійкими фразами);

- *репродуктивно-продуктивні вправи* (для активізації мовленнєвих виразів, які вживаються в різних жанрах текстів, формуються вміння висловлювати комунікативні наміри адекватними мовними засобами, відбирати, комбінувати і варіювати мовні формули, граматичні та синтаксичні конструкції відтворювати текст з опорою на зразок, на вступ або висновок);

- *комунікативні продуктивні вправи* (творчий етап) (для формування комунікативних умінь створювати наукові тексти окреслених жанрів: формуються умови, максимально наближені до природної комунікації; студенти самостійно пишуть наукові тексти

зазначених жанрів.

Таким чином, аналіз наукової літератури дав можливість визначити, що навчання наукового писемного мовлення здійснюється на основі інтегративного та комунікативного підходів. Основними принципами навчання студентів-магістрантів природничих факультетів в аспекті інтегративного підходу є принципи культуровідповідності, креативності, орієнтації на саморозвиток і самоосвіту, самоактуалізації особистості. Основним методом навчання (в аспекті означеного підходу) є метод проекту (метод проектів, проектна методика). У навчанні написання означених нами жанрів наукових текстів доречно використовувати дослідницькі, моно- або між предметні безпосередні та приховані внутрішньоуніверситетські здебільшого одноосібні або з залученням до 3 осіб короточасні та середньої тривалості проекти. Основними принципами комунікативного підходу є принципи комунікативності, ситуативності, функціональності, автентичності, диференційованого й інтегрованого навчання мовних аспектів та видів мовленнєвої діяльності, урахування рідної мови, або зіставності, ситуативно-тематичної організації навчального матеріалу, стилістичної диференціації. Основними загально дидактичними принципами є принципи свідомості, активності, наочності, науковості. Основним методом реалізації навчання наукового писемного мовлення є метод вправ (використовуються рецептивні комунікативні вправи, некомунікативні, репродуктивно-продуктивні вправи, комунікативні продуктивні вправи). Гармонійне поєднання індивідуального й кооперативного навчання дає змогу навчити створювати текст і досягти психологічної комфортності навчання. Кожен студент працює як індивідуально, так і в співробітництві.

Отже, визначення підходів та запропоновані принципи методики навчання студентів магістратури академічного письма дозволять послідовно спланувати й організувати процес навчання. У нашому дослідженні це також стане основою для подальшої розробки системи і комплексу вправ.

Література

1. Беянин В.П. Психолінгвістика: Учебник / В.П. Беянин. – М.: Флинта: Московский психолого-социальный институт, 2003. – 232 с.
2. Борщева О.В. Структура інтегративного підходу к обучению иностранному языку / О.В. Борщева // Вестник Московского государственного гуманитарного университета им. М.А. Шолохова. Педагогика и психология. – 2011. – № 1. – С. 5-8.
3. Гиниятуллина Э.Х. Применение коммуникативного подхода при развитии поликультурной компетенции будущих учителей иностранного языка // Э.Х. Гиниятуллина // Вестник Челябинского государственного педагогического университета. – 2013. – №2. – С. 52-60.

Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. – 2015. – Вип. 1 (10)

4. Глухов В. Психолінгвістика. Теорія речевої діяльності. – 2007 / В. Глухов, В. Ковшиков [Електронний ресурс]. – URL: <http://www.e-reading.link/book.php?book=103649>

5. Диордиященко О.В. Принципы обучения иностранному языку. – 2007 [Електронний ресурс]. – URL: http://www.rusnauka.com/15.PNR_2007/Philologia/21561.doc.htm

6. Лурия А.Р. Язык и сознание / Александр Романович Лурия. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 1998. – 335 с.

7. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам) / Э.Г. Азимов, А.Н. Щукин. – М.: Издательство ИКАР, 2009. – 448 с.

8. Седов К.Ф. Становление коммуникативной уникальности человека / Седов К.Ф. // Проблемы онтолингвистики : материалы международной конф. (17 – 19 мая 2009 г.). – Санкт-Петербург: Златоуст, 2009. – С. 85-92.

9. Соловова Е.Н. Методика обучения иностранным языкам: Базовый курс лекций / Елена Николаевна Соловова. – М.: Просвещение, 2002. – 238 с.

10. Таргамадзе А.В. Использование метода проектов в формировании исследовательских умений у студентов / А.В. Таргамадзе // Научные исследования в образовании. — 2012. – №6 [Електронний ресурс]. – URL: <http://cyberleninka.ru/article/n/ispolzovanie-metoda-proektov-v-formirovanii-issledovatel'skih-umeniy-u-studentov>.

11. Фрезе О.В. Методика формирования иноязычной коммуникативной компетенции в письменном деловом общении в электронной бреше / О.В. Фрезе // Педагогическое образование в России. – 2012. – №1 [Електронний ресурс]. – URL: <http://ores.su/en/journals/pedagogicheskoe-obrazovanie-v-rossii/2012-nomer-1/a64928?>

12. Харченко Н. Проблема моделювання мовленнєво-мисленнєвого процесу в психолінгвістичній науці / Н. Харченко // Психолінгвістика. Психологія. Мовознавство. Соціальні комунікації : зб. наук. праць / ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди». – Переяслав-Хмельницький, 2009. – Вип. 3. – С. 89-95.

13. Щукин А.Н. Лингводидактический энциклопедический словарь / Анатолий Николаевич Щукин. – М.: Астрель: АТС: Хранитель, 2007. – 746 с.

Patiyevych Olha – assistant of the department of foreign languages for Sciences, Ivan Franko National University of Lviv

E-mail: olya.mylyk@gmail.com

PSYCHOLINGUISTIC AND METHODOLOGICAL PRINCIPLES IN TEACHING ACADEMIC WRITING MASTER'S STUDENTS MAJORING IN SCIENCES

Summary. *The article presents a synthesis of the core psycholinguistic and methodological approaches in teaching academic writing Master's students majoring in Sciences and, by highlighting the key areas of agreement between them, provides the reader with an understanding of the defining characteristics of academic texts production. Furthermore, it draws attention to the differences between the approaches and considers the significance of these in order to allow the reader to understand current key debates within its implementation. Project-based learning is then suggested as a suitable approach to the teaching of academic writing because of its*

culmination in realistic products or presentations. Finally, the potential of task-based learning has been considered as an important factor for teaching writing realization. In doing so, the article hopes to contribute to both the effective adoption of this methodology and its further development.

Key words: *academic writing, approach, principle, method, project-based learning, task-based learning.*

Bibliography

1. Beljanin V.P. Psycholinguistics: Uchebnik / V.P. Beljanin. – M.: Flinta: Moskovskij psihologo-social'nyj institut, 2003. – 232 s. (in Russian)
2. Borshheva O.V. The structure of integrated approach in teaching the foreign language / Borshheva O.V. // Vestnik Moskovskogo gosudarstvennogo gumanitarnogo universiteta im. M.A. Sholohova. Pedagogika i psihologija. – 2011 – № 1. – S. 5-8. (in Russian)
3. Giniyatullina Je. H. Applying of communicative approach in gaining polycultural competence of foreign language teachers-to-be. // Vestnik Cheljabinskogo gosudarstvennogo pedagogicheskogo universiteta. – 2013. – №2. – S. 52-60. (in Russian)
4. Gluhov V. Psiholingvistika. The theory of speech act. – 2007 / V.Gluhov, V.Kovshikov // [Elektronnyj resurs]. – URL: <http://www.e-reading.link/book.php?book=103649> (in Russian)
5. Diordijashhenko O.V. The foreign language teaching principles. – 2007 / Diordijashhenko O.V. [Elektronnyj resurs]. – URL: http://www.rusnauka.com/15.PNR_2007/Philologia/21561.doc.htm (in Russian)
6. Lurija A.R. Language and awareness / Aleksandr Romanovich Lurija. – M.: Izd-vo Mosk. un-ta, 1998. – 335 s. (in Russian)
7. New dictionary of methodological terms and concepts: (theory and practice of language teaching) / Je.G. Azimov, A.N. Shchukin. – M.: Izdatel'stvo IKAR, 2009. – 448 s. (in Russian)
8. Sedov K.F. Formation of human speech uniqueness. / Sedov K.F. // Problemy ontolingvistiki : Materialy mezhdunarodnoj konferencii (17 – 19 maja 2009 g.). – Sankt-Peterburg: Zlatoust, 2009. – S. 85-92. (in Russian)
9. Solovova E. N. The methodology of foreign language teaching: fundamental lectures course. / Elena Nikolaevna Solovova. – M.: Prosveshhenie, 2002. – 238 s. (in Russian)
10. Targamadze A.V. Applying project-based learning in gaining research skills / A.V. Targamadze // Nauchnyie issledovaniya v obrazovanii. – 2012. – №6 [Elektronnyj resurs]. – URL: <http://cyberleninka.ru/article/n/ispolzovanie-metoda-proektov-v-formirovanii-issledovatel'skih-umeniy-u-studentov>. (in Russian)
11. Freze O.V. Methodology of gaining foreign communicative competence in electronic written business communication. / O.V. Freze // Pedagogicheskoe obrazovanie v Rossii. – 2012. – №1 [Elektronnyj resurs]. URL: <http://ores.su/en/journals/pedagogicheskoe-obrazovanie-v-rossii/2012-nomer-1/a64928?> (in Russian)
12. Harchenko N. The problem of modeling communicative-thinking process in psycholinguistics / N. Harchenko // Psiholingvistika. Psihologija. Movoznavstvo. Social'ni komunikacii' : Zb. nauk. pr. / DVNZ «Perejaslav-Hmel'nyc'kyj derzh. ped. un-t im. G. Skovorody». – Perejaslav-Hmel'nyc'kyj, 2009. – Vyp. 3. – S. 89-95. (in Ukrainian)
13. Shchukin A.N. Linguodidactic Encyclopedic Dictionary / Anatolij Nikolaevich Shchukin. – M.: Astrel': ATS: Hranitel', 2007. – 746 s. (in Russian)